

VOJENSKÉ ZDRAVOTNICKÉ LISTY

ROČNÍK XXXI

SRPEN 1962

ČÍSLO 4

614.253.1:374[61].007

ZDRAVOTNICKÝ INSTRUKTOR — NEJBLIŽŠÍ POMOCNÍK HLAVNÍHO LÉKAŘE

Ze samotné podstaty socialistického zdravotnictví vyplývá, že složitý komplex péče o zdraví občanů našeho státu nelze uplatňovat bez bohaté sítě různých kategorií zdravotnických pracovníků, z nichž každý má v systému zdravotnického zabezpečení svoje přesné místo a své úkoly. Teprve ve struktuře socialistického zdravotnictví mohlo být plně doceněno významné postavení středních a nižších zdravotnických kádřů. Zejména v souvislosti s celkovým preventivním zaměřením zdravotnické péče vynikl dosah činnosti těchto pracovníků, kteří kromě neocenitelné pomoci přímo ve zdravotnických ústavech se stávají nepostradatelným článkem nutného bezprostředního sepejetí medicíny s terénem, s výrobním procesem, s pracujícími lidmi.

V ozbrojených silách je tato kategorie pracovníků nejpočetněji zastoupena zdravotnickými instruktory. Právě zdravotnický instruktor je oním činitelem, který v pravém slova smyslu neustále žije s jednotkou a dokonale zná její životní i pracovní prostředí, dozírá na dodržování základních norem zdravého života a sleduje zdravotní stav všech vojáků. Vede své soudruhy k soustavnému dodržování hygienických zásad a učí je poskytovat první pomoc při poranění nebo onemocnění. Kromě toho se však zdravotnický instruktor zdokonaluje ve své přípravě pro boj, kdy se stává organizátorem i vlastním vykonavatelem těch zdravotnických opatření na bojišti, od nichž závisí záchrana a celý další osud raněných nebo nemocných spolubojovníků.

Je nesporné, že k takové odpovědné činnosti musí být instruktor dobře vyškolen. Zkušenosti ukazují, že znalosti, jichž nabývá ve škole, jsou ve většině případů dostatečným základem pro výkon jeho funkce. Někdy se však u hlavních lékařů setkáváme s názorem právě opačným. Některým z nich se zdá, že by instruktoři měli být ve škole méně cvičeni v polní službě a jejich příprava měla být daleko více a širě zaměřena na podrobné ovládnutí všech těch různorodých úkonů, s nimiž se instruktor setkává při běžné mírové práci, zvláště na ošetrovně útvaru. Jistěže je možno a nutno v přípravě instruktorů ve škole ještě mnohé zlepšit. Avšak v celkových proporcích jejich výchovy i školení musí i nadále převažovat problematika polní služby! Otázky mírového zabezpečení vojsk pak musí zvládnout

především v tom rozsahu, jenž je vymezen povinnostmi zdravotnického instruktora v Řádu vnitřní služby.

Dost možná, že toto tvrzení u někoho může vyvolat námitky, pramenící z praktické zkušenosti, že instruktor, zejména pokud je trvale zařazen k práci na ošetrovně, přece jen daleko častěji potřebuje umět řadu úkonů, které nejsou hlavním předmětem jeho přípravy ve škole. Tato námitka však může vzniknout pouze u toho, kdo si neuvědomuje, že jednou z předních povinností hlavního lékaře je doškolovat soustavně své podřízené. A právě v tomto směru máme ještě hodně nedostatků. Pod vlivem nesprávné představy, že všechny znalosti a návyky pro nejrůznější možné varianty svého příštího pracovního zařazení si musí instruktor přinést ze školy, nestarají se někteří lékaři příliš o jeho další výchovu a přípravu. Naopak zase tam, kde ihned po nástupu nových instruktorů — absolventů školy k útvaru jim jejich náčelník vysvětlí charakteristickou specifikou útvaru, k němuž byli zařazení, seznámí je s průběhem bojové přípravy i stavem jednotek, jejichž zdraví jim má být svěřeno do péče, soustavně a pravidelně je doškoluje v aktuálních otázkách mírové i polní služby, tam odpadají nářky na to, že si instruktor v praxi neví se svými úkoly rady.

S otázkou soustavné péče o další výchovu a doškolování instruktorů u útvaru souvisí i jejich účinné a plnokrevné zapojení do praktické práce. Nežřídká můžeme být svědky takového stavu, kdy hlavní lékař neví — jak se říká — kam dříve skočit, co dříve zastat. A to velmi často jen proto, že ne dost dobře umí organizovat a rozdělit práci tak, aby plně využil znalostí a schopností svých zdravotnických instruktorů. Nejde o nic víc, ale také o nic méně, než aby dobře rozdělil jejich síly, aby se jim nebál svěřit např. velmi závažné úkoly hygienické kontroly a zdravotnického dohledu u jednotek, aby je pověřoval náročnými úkoly ve zdravotnické přípravě vojsk, aby jim ukládal mnohé z důležitých provozních úkolů na ošetrovně apod. V tomto směru se ještě místy setkáváme s nedoceněním úlohy zdravotnických instruktorů. Jejich správné a účelné využívání však nutně předpokládá soustavnou práci s nimi, dobré řízení jejich činnosti i účinnou kontrolu a pomoc. Není pochyb o tom, že taková práce

s instruktory se kladně projeví na celkové úrovni zdravotnického zabezpečení a zaručí kromě jiného i více času lékařů ke kvalifikovanému a efektivnímu výkonu jeho vlastní funkce.

Máme přece již bezpočet dobrých příkladů a vysoce kladných poznatků z toho, jakým je zdravotnický instruktor platným pomocníkem lékaře při zvyšování bojové pohotovosti útvarů a jednotek i při běžné péči o zdraví vojáků. Zvláště tam, kde pomocí socialistické soutěže se podaří správně podchytit jejich iniciativu, stávají se zdravotničtí instruktoři hybnou silou zdravotnických aktivů, vedou příslušníky svých jednotek k aktivní spoluúčasti na upevňování jejich zdraví, soustřeďují kolem sebe a dále školí sběrače raněných, bedlivě střeží čistotu v objektech i v jejich okolí, dbají při tělovýchově i při výcviku na dodržování všech bezpečnostních a protiúrazových opatření, sdělují velitelům jednotek i hlavnímu lékaři své poznatky o zdravotním stavu jednotlivců, zvláště těch, kteří podléhají zvýšenému zdravotnímu dohledu a podávají jim své návrhy, směřující ke stále lepší péči o zdraví vojáků. Starají se o zdravotnický materiál, uložený v lékárníčkách a skříňkách první pomoci, učí vojáky při každé příležitosti zacházet s kapsním obvazem i individuálním protichemickým balíčkem, procvičují s jednotkou poskytování první pomoci na bojišti a účinně vypomáhají při

zdravotnickoosvětových akcích. Nejedna z nich pracuje i jako aktivista Čs. červeného kříže.

Nejsou řídké případy, kdy právě zdravotnický instruktor se stal iniciátorem soutěže o titul „Kolektiv socialistické zdravotnické péče“. Mnozí z nich, pokud jsou pracovně zařazeni na ošetřovně, si vzali do socialistické péče zdravotnický materiál, vzorně se starají o veškerou dokumentaci, pečují o dobrou organizaci provozu při ambulantních hodinách. Na mnohých ošetřovnách díky dobré práci zdravotnického instruktora se podstatně zlepšila všestranná péče o ležící pacienty, zpříjemnilo se prostředí ošetřovny a zlepšil se její vzhled i úroveň čistoty.

Bylo by možno uvádět mnoho dalších dokladů o tom, jak cenným pomocníkem lékaře může být zdravotnický instruktor, jak mnoho na jeho dobré práci závisí úroveň a všestrannost péče o zdraví vojsk a stupeň zdravotnické přípravy a výchovy jednotek.

Jde jenom o to, aby významná a odpovědná úloha těchto zdravotnických pracovníků byla všemi funkcionáři správně pochopena. Zvláště na hlavních lékařích záleží, do jaké míry se stupeň tohoto pochopení projeví v umění jejich správného řízení, plného jejich využití, jejich účinné a cílevědomé výchově a přípravě i ve schopnosti podpořit jejich iniciativu k neustálému zlepšování péče o zdraví vojsk i zvyšování bojové pohotovosti.